

25.54x33.99	1	35	עמוד	טופהשבו	מערב -	17/11/2023	88273631-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790							

זאב ז'בוטינסקי אדם. יוצר. מנהיג

מיכאל קליינר

עם הראש בקיר

נתניהו באזכרה
לז'בוטינסקי, השנה.
שניהם צדקו

תחת איומי אלימות בלתי פוסקים, כאשר בשתי גרות הירדן חיים ב-1923 חצי מיליון בני אדם.

"הגורם המתון" אבו מאזן

מסילוף עמדת ז'בוטינסקי לסילוף עמדת נתניהו "תומך החמאס הקיצוני" מול ה"מתונים" מפת"ח - הבעיה בסיפור של שומסקי היא העובדות. תזכורת. נתניהו הכה בחמאס וחיסל את מנהיגיו בכל העימותים מול עזה. מעולם לא הייתה בפניו אופציה ריאלית לכניסה קרקעית לעזה. להפך, הצבא התנגד, המערכת הפוליטית התנגדה והתקשורת התנגדה. לכן, יצירת רושם שהייתה בפני נתניהו ברירה למגר את חמאס והוא החליט נגדה משיקולים מדיניים - כוזבת. אבל בעוד אין מחלוקת עם שומסקי על מיצוב חמאס כ"קיצונים" בתסריט של קיר הברזל, בהתייחסות המתבקשת לאבו מאזן ופת"ח כ"גורמים המתונים" באותו תסריט יש יותר משמץ בעייתיות - אם להביא בחשבון את ספרי הלימוד שמול עוצמת ההסתה האנטישמית שבהם, "מיין קאמפף" נראה כגרסה מוחלטת למתחילים; את שמות בתי הספר והרחובות המנציחים מרצחים; את תשלום שכר חודשי לטרוריסטים לפי מספר הישראלים שהרגו; את הכחשת השואה ואת אייגניו הטבח בשמחת תורה. בהקשר של חיזוק קיר הברזל, מעניין אם שומסקי שמע על מעיל רוח, חץ 2, חץ 3, כיפת ברזל וקלע רוח, שכליכולם באו לעולם בתקופת נתניהו, יחד עם הסכמי השלום למיניהם והנס הכלכלי שמתחולל כאן, חרף הוצאות הביטחון הגבוהות בעולם. אבל כל זה לא מעניין את שומסקי. הוא כמו מטפס רעל מתוחכמים וסימפטיים דוגמת לוסי אהריש ודני קושמרו, שרואים במיטוט יכולתו השלטונית של נתניהו יעד קדוש המצדיק את כל האמצעים. אבל מי שנותן ערכי ערב כמה למטחי הסתה גלויה בפנים מעוותות משנאה מפי גיא פלג ואביעד גליקמן ומפור לעברם הנהוני שביעות רצון, כדאי לו שיעזב בהגדרה המילונית של "בומרנג": "בהשאלה: מכה חוזרת, חרב פיפיות, פעולה שנועדה לפגוע באחרים וסופה שפוגעת בעושה אותה." חומר למחשבה. ❖

הכותב הוא נשיא בית הדין של הליכוד

יד המתונים בקרב הערבים לא גברה, נתניהו כן הכה בחמאס בכל הזדמנות - והניסיון להאשים אותו בחבלה בבסיס תורתו המדינית של ז'בוטינסקי הוא מוטה וכוזב

במדינה דו־לאומית, אך בניגוד למה שמקובל על המלומדים האחרים, אפילו אחד העם חתר - כמו בני הפלוגתא שלו - לכך שהמדינה הדו־לאומית תהיה בעלת רוב יהודי.

שומסקי טוען כי גם בן־גוריון תמך עד 1937 במדינת קנטונים דו־לאומית בעלת רוב יהודי, ואפילו ז'בוטינסקי כתב שלאחר השגת רוב יהודי ייבנו הסדרי שלטון דו־לאומי, כשסגן ראש הממשלה יהיה ערבי. נאמן לשיטתו עושה שומסקי מאמץ להכניס אפילו את ברית שלום אל תוך הגדר. הם הסכימו אומנם להצעת הברית להקים מועצה מחוקקת נבחרת בארץ ישראל שבה לערבים רוב ניכר, אך על פי שומסקי הם האמינו שהסכמת היהודים למועצה מחוקקת תרגיע את חששותיו של הרוב הערבי. וכך, העלייה תוכל להמשיך ליצור רוב יהודי לעתיד לבוא.

בטיעונים של שומסקי קיים בסיס עובדתי, שלצדו מידה של שטחיות שאינה הולמת היסטוריון. ההתייחסות לאחד העם, בן־גוריון וברית שלום אינה חפה מבעייתיות, אך היא אינה רלוונטית לטור הזה. לגבי ז'בוטינסקי, צריך לזכור שהוא הניף את דגל קביעת הקמת מדינה יהודית כיעדה של הציונות, כאשר היהודים היו קצת יותר מ-10% של האוכלוסייה בארץ ישראל, ורבים מהם היו מחוסרי עבודה. יריביו לעגו לו ודרשו ממנו למצוא תעסוקה למובטלים לפני שהוא משמיע בחוסר אחריות דיבורים על רוב יהודי, שעלולים לקומם את הערבים ולסכן את שלום היהודים.

העיקר בעיני ז'בוטינסקי היה הנפת דגל המדינה היהודית ויהי מה. כל היתר - טקטיקה לשירות המטרה. צ'צ'יל הסביר שבמלחמה האמת היא מוצר נדיר ויקר ערך, ולכן כדי להגן עליה צריך לפעמים לעטוף אותה בשקרים. ז'בוטינסקי לא שיקר. אך כדי שהרף השאפתני שהציב לציונות יראה ריאלי ככל שניתן, הוא התייחס לרוב יהודי מינימלי, והמודל שבנה היה בהתאם. בעצמו הוא האמין ברוב משמעותי בהרבה. זאת, נוכח הצורך למצוא פתרון למיליוני יהודים במזרח אירופה החיים בעוני

את היהודים מארץ ישראל. רק אז יזנחו את הקיצונים לטובת המתונים שיובילו להשלמה.

עדיף עם רוב יהודי

שומסקי מתרפק על תורת ז'בוטינסקי, שאותה אימצו ויישמו בהמשך הדרך יריביו האידיאולוגיים ובראשם דוד בן־גוריון. הוא עושה זאת בנדיבות הלב המפליגה שהשמאל מגלה כלפי מנהיגי ימין שהלכו לעולמם. החיבה המורעפת על ז'בוטינסקי משעשעת במיוחד את מי שיודע שבחיי לא היה גידוף שלא עשו בו שימוש כלפיו - ממיליטריסט ופשיסט ועד לכינוי החביב שהרביקו לו: ולדימיר היטלר.

לכן, כאשר פובליציסט מהשמאל משבח את ז'בוטינסקי, את מנחם בגין או את יצחק שמיר, אתה מיד מסתקן מתי תגיע ההשוואה לנתניהו. ואכן שומסקי מגיע. לטענתו, דווקא ברגע שבו הסדקים בקיר הברזל היו בתהליך של איחוי, ויד המתונים בקרב הערבים גברה (תוך גישמת התסריט שהתווה ז'בוטינסקי לפני 100 שנה), בא נתניהו - הוא ולא אחר - וחיבל בתהליך, באמצעו לחיקו את הקיצונים על חשבון המתונים. וכאמור, בכותרת מאמרו של שומסקי: "נתניהו הריס את קיר הברזל".

לפני התייחסות ישירה לכתב האישום שאותו מפרק שומסקי נגד נתניהו, קבלו כרקע דוגמת מאלפת לטכניקת המניפולציות ההיסטוריות החביבות על שומסקי. השקנים שבמשל חשוכים ומעניינים בפני עצמם: אחד העם, ברית שלום, בן־גוריון וז'בוטינסקי עצמו. שומסקי הוא מרצה באוניברסיטה העברית המתמחה בתולדות הציונות, ברגש הזק על המדינה הדו־לאומית. לשיטתו, רעיון המדינה הדו־לאומית כמתכונת הנכונה לבית היהודי שיקום בארץ ישראל לא הייתה נחלת קבוצות זניחות, אלא הפתרון שבקונצנזוס, והוויכוחים הגדולים בתולדות הציונות היו טקטיים ולא עקרוניים. שומסקי מנסה להוכיח באותות, מופתים ובעיקר בצטיטות עתיקות יומין, שאחד העם אומנם ראה ביישוב בישראל מרכז רוחני

מקביל למאבק למיגור חמאס והשבת החטופים, מתנהל בתקשורת קמפיין שיטתי ומאורגן לערעור מעמדו של בנימין נתניהו. במסגרת ההתקפה המתוזמרת בקפידה על הלגיטימיות של ראש הממשלה, המתנהלת בנבזיות מתחסרת חרף המלחמה - מופקר ההיסטוריון דימיטרי שומסקי על המתקפה בעורף האויב: הוא מטיח בנתניהו את החמורה שבהאשמות בעיני האגף האידיאולוגי של המחנה הלאומי - סטייה מתורתו של האב המייסד, זאב ז'בוטינסקי. תחת הכותרת "כך הריס נתניהו את קיר הברזל", מאשים שומסקי ב"הארץ" את נתניהו בחבלה בבסיס תורתו המדינית של ז'בוטינסקי, הלא היא תורת "קיר הברזל" להכשרת התערותה של ישראל במרחב.

במאמרו "על קיר הברזל", שפורסם בנובמבר 1923, הציג ז'בוטינסקי את המהפכה התפיסית החשובה ביותר בתולדות הציונות: הקמת חומת מגן כחול־לבן. לפני כן, עמדה בבסיס הציונות המדינית של בנימין זאב הרצל וחיים ויצמן החסות המעצמתית. על פיה, מעטפת המגן שמאחוריה יקום בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל היא מעצמה שתעניק חסותה למפעל הציוני, בין שיהיה זה הקיזור הגרמני ובין שהסולטן הטורקי, שאת חסותם ניסה להשיג הרצל, או בריטניה, שאותה פעל לגייס אהרן

אהרנסון באמצעות ניל". מי שהכתיר את המאמץ בהצלחה היה חיים ויצמן. התוצאה שהשיג הייתה מעבר למצופה: היישוב היהודי הצומח בארץ ישראל לא יוסה בצלה של מעצמה אחת. הכידונים המגינים עליו יהיו אומנם בריטיים, אך החסות היא בינלאומית. ומה שחשוב, מדובר במנדט זמני. מעין חממה עד שהיישוב יעמוד על רגליו. ז'בוטינסקי הלך צעד חיוני אחד קדימה ופעל החל מ-1920 לבניית כוח ערבי שלא רק ישמש כאינקובטור לרד הנולד, אלא יגדל יחד עמו כשכפ"ץ ער.

בניגוד ליריביו שהשתעשעו בהזיה שארץ ישראל ריקה מעם מקומי בעל תודעה לאומית, ופעלו לפיוס התושבים המקומיים במתק שפתיים, פיתויים כלכליים ותיאור גן העדן שהציונות תקים כאן להנאתם, התייחס ז'בוטינסקי למקומיים בכבוד, כבעלי שאיפות לאומיות שאינן ניתנות להמרה בנוזר ערשים. הוא כתב שהמאבק על הארץ יוכרע רק כשהערבים יתיאשו לחלוטין מהסיכוי לסלק